

A1.30 Choroba i ból

- Esprimere malessere e dolore.
 Esprimi la tua condizione medica dal medico.

Lekarz	<i>(Medico)</i>	Ból głowy	<i>(Mal di testa)</i>
Chory	<i>(Malato)</i>	Ból gardła	<i>(Mal di gola)</i>
Choroba	<i>(Malattia)</i>	Ból brzucha	<i>(Mal di pancia)</i>
Przeziębienie	<i>(Raffreddore)</i>	Boli mnie...	<i>(Mi fa male...)</i>
Grypa	<i>(Influenza)</i>	Mam grypę	<i>(Ho l'influenza)</i>
Zdrowie	<i>(Salute)</i>	Mam gorączkę	<i>(Ho la febbre)</i>
Zdrowy	<i>(Sano)</i>	Chorować	<i>(Ammalarsi)</i>
Katar	<i>(Raffreddore (naso che cola))</i>	Kaszeleć	<i>(Tossire)</i>
Kaszel	<i>(Tosse)</i>	Dzwonić	<i>(Telefonare)</i>
Objawy	<i>(Sintomi)</i>	Pomagać	<i>(Aiutare)</i>
Gorączka	<i>(Febbre)</i>	Wracać do zdrowia!	<i>(Rimettiti!)</i>

1. Dialogo: Mężczyzna źle się czuje i idzie do lekarza, żeby sprawdzić, co mu dolega. (QR: Audio)

- Pacjent:** Dzień dobry, Pani doktor. Od wczoraj bardzo źle się czuję. *(Buongiorno, dottoressa. Da ieri mi sento molto male.)*
- Lekarka:** Dzień dobry. Co dokładnie Panu dolega? *(Buongiorno. Che cos'ha esattamente?)*
- Pacjent:** Mam katar, boli mnie głowa i czuję się osłabiony. *(Ho il raffreddore, ho mal di testa e mi sento indebolito.)*
- Lekarka:** Rozumiem. Czy ma Pan też gorączkę albo dreszcze? *(Capisco. Ha anche febbre o brividi?)*
- Pacjent:** Nie, tylko stan podgorączkowy. *(No, solo un po' di febbricciattola.)*
- Lekarka:** To wygląda na zwykłe przeziębienie, a nie na grypę. *(Sembra un comune raffreddore, non l'influenza.)*
- Pacjent:** Czyli to nic poważnego? Jaka jest różnica? *(Quindi non è niente di grave? Qual è la differenza?)*
- Lekarka:** Grypa zwykle zaczyna się nagle. Jest wysoka gorączka i bolą mięśnie. *(L'influenza di solito comincia all'improvviso. C'è alta febbre e dolori muscolari.)*
- Pacjent:** Rozumiem, całe szczęście. Mam dużo pracy w tym tygodniu. *(Capisco, meno male. Ho molto lavoro questa settimana.)*
- Lekarka:** W miarę możliwości proszę odpoczywać, pić dużo płynów i dobrze się wysypiać. *(Per quanto possibile riposi, beva molti liquidi e dorma bene.)*

1. Jakie objawy ma pacjent? *(Quali sintomi ha il paziente?)*

- a. Ma wysoką gorączkę i bolą go mięśnie.   b. Boli go gardło i bardzo kaszle.
c. Ma katar, ból głowy i jest osłabiony.   d. Ma kaszel i ból brzucha.

2. Co lekarka mówi o grypie? (*Cosa dice la dottoressa sull'influenza?*)
- a. Grypa zaczyna się nagle i jest wysoka gorączka. b. Grypa jest łżejsza niż przeziębienie.
c. Przy grypie nie ma gorączki, tylko stan podgorączkowy. d. Grypa to zawsze tylko katar i ból głowy.

1-c 2-a

2. Grammatica: Sostantivi al genitivo: kogo? czego?

Il genitivo risponde alle domande: kogo? czego? Lo usiamo per dire che manca qualcosa, che qualcosa riguarda qualcuno/qualcosa, oppure in alcune espressioni con i verbi.

1. I sostantivi di genere maschile più spesso prendono le desinenze -a (di solito nomi di persone e animali, ma anche alcuni altri sostantivi) oppure -u (con nomi di cose, materiali, fenomeni e concetti astratti).
2. Il genere femminile di solito prende -y (dopo la maggior parte delle consonanti) oppure -i (dopo k e g).
3. Il genere neutro prende la desinenza -a.

Mianownik: kto? co? (*Nominativo: chi? che cosa?*)   **Dopełniacz: kogo? czego?** (*Genitivo: di chi? di che cosa?*)

rodzaj żeński (<i>genere femminile</i>)	głowa (<i>testa</i>)	Mam ból głowy (<i>Ho mal di testa</i>)
rodzaj męski (<i>genere maschile</i>)	brzuch (<i>pancia</i>)	Mam ból brzucha (<i>Ho mal di pancia</i>)
rodzaj nijaki (<i>genere neutro</i>)	gardło (<i>gola</i>)	Mam ból gardła (<i>Mi fa male la gola</i>)

La regola sulle desinenze del genere maschile è solo una semplificazione e ha molte eccezioni. La maggior parte delle forme bisogna semplicemente memorizzarle.

1. Mam ból _____ i kaszel. (*Ho mal di testa e tosse.*)
a. głowę   b. głowy   c. głowa   d. głowie
2. Mam ból _____, ale nie mam gorączki. (*Ho mal di pancia, ma non ho la febbre.*)
a. brzuchu   b. brzuchy   c. brzuch   d. brzucha
3. Od rana mam ból _____ i katar. (*Da stamattina ho mal di gola e il naso chiuso.*)
a. gardła   b. gardło   c. gardłu   d. gardle
4. Dziś nie ma _____, proszę zadzwonić jutro. (*Oggi non c'è il medico, per favore richiami domani.*)
a. lekarzem   b. lekarzowi   c. lekarza   d. lekarz

1. głowy 2. brzucha 3. gardła 4. lekarza

3. Esercizi

1. Abbina ogni inizio con la sua corretta conclusione.

1. Dzień dobry, mam gorączkę i	a. przeziębienie.
2. Muszę dziś zadzwonić	b. mam katar.
3. Boli mnie gardło i	c. do lekarza rodzinnego.
4. Jestem chory, to chyba	d. kaszel od wczoraj.

1-d: Buongiorno, ho la febbre e tosse da ieri. **2-c:** Devo chiamare oggi il medico di famiglia. **3-b:** Ho mal di gola e ho il raffreddore. **4-a:** Sono malato, forse è un raffreddore.

2. Ambulatorio: quando chiamare e cosa dire (QR: Audio)

Compila gli spazi vuoti: zadzwonić, kaszlesz, chorujesz, chory, lekarzowi, gorączkę, objawy, kaszel

Przychodnia „Zdrowie” – informacja dla pacjentów. Jeśli jesteś (1) _____ i masz (2) _____ : katar, (3) _____ , ból głowy lub ból gardła, możesz (4) _____ i umówić wizytę. Gdy masz (5) _____ , zostań w domu i zadzwoń do przychodni. Lekarz może też poprosić o krótką informację: od kiedy (6) _____ i co dokładnie boli.

Na wizycie powiedz prosto: „Boli mnie głowa”, „Mam ból brzucha” albo „Mam gorączkę”. To pomaga (7) _____ ocenić, czy to przeziębienie czy grypa. Jeśli (8) _____ , powiedz, czy kaszel jest suchy. Pij dużo wody i odpoczywaj. Jeśli czujesz się bardzo słabo, dzwoń od razu. Wróć do zdrowia!

Ambulatorio “Salute” – informazione per i pazienti. Se sei malato e hai sintomi come: naso che cola, tosse, mal di testa o mal di gola, puoi chiamare e fissare una visita. Se hai la febbre, resta a casa e chiama l'ambulatorio. Il medico può anche chiederti alcune brevi informazioni: da quando stai male e cosa ti fa male esattamente.

Durante la visita di semplicemente: “Mi fa male la testa”, “Ho mal di pancia” oppure “Ho la febbre”. Questo aiuta il medico a capire se si tratta di un raffreddore o dell'influenza. Se tossisci, specifica se la tosse è secca. Bevi molta acqua e riposa. Se ti senti molto debole, chiama subito. Guarisci presto!

(1) chory, (2) objawy, (3) kaszel, (4) zadzwonić, (5) gorączkę, (6) chorujesz, (7) lekarzowi, (8) kaszlesz

3. Ascolta i frammenti audio e scegli la soluzione corretta. (QR: Audio)

- Dlaczego kobieta dzwoni do przychodni? (*Perché la donna chiama la clinica?*)
  - Chce odwołać badanie, bo wyjeżdża.*
  - Chce umówić wizytę, bo źle się czuje.*
  - Chce kupić lekarstwa w aptece.*
- Co Marek mówi o pracy? (*Cosa dice Marek riguardo al lavoro?*)
  - Dziś przychodzi normalnie, ale jest zmęczony.*
  - Dziś zostaje w domu, bo jest chory.*
  - Dziś pracuje krócej, bo ma spotkanie.*

1-b 2-b

4. Scegli la soluzione corretta

1. Dzień dobry, _____ od trzech dni i mam gorączkę. *(Buongiorno, sono malato da tre giorni e ho la febbre.)*
 a. chorują   b. choruje   c. choruję   d. chorujesz
2. Pani doktor, _____ w nocy i mam katar. *(Dottoressa, tossisco di notte e ho il raffreddore.)*
 a. kaszlisz   b. kaszle   c. kaszlimy   d. kaszlę
3. Mój kolega z biura _____ i dziś nie przyszedł do pracy. *(Il mio collega in ufficio è malato e oggi non è venuto al lavoro.)*
 a. chorujemy   b. choruje   c. chorujecie   d. choruję

1. choruję 2. kaszlę 3. choruje

5. Role play - dialoghi (QR: Audio)

a. Wizyta u lekarza rodzinnego

- Lekarz:** *Dzień dobry, co Panu dolega?*
(Buongiorno, cosa le succede?)
- Pacjent:** *Jestem chory. Mam gorączkę i kaszel.*
(Sono malato. Ho la febbre e la tosse.)
- Lekarz:** *Ma Pan też katar albo ból gardła?*
(Ha anche il raffreddore o mal di gola?)
- Pacjent:** *Tak, boli mnie gardło i mam katar. Chyba to grypa.*
(Sì, mi fa male la gola e ho il naso che cola. Forse è l'influenza.)

1. Jakie objawy ma pacjent?

---

b. Telefon do szefa — jestem chory

- Pracownik:** *Dzień dobry, dzwonię, bo jestem chory.*
(Buongiorno, chiamo perché sono malato.)
- Szef:** *Co się dzieje? Jakie ma Pan objawy?*
(Cosa succede? Quali sintomi ha?)
- Pracownik:** *Mam przeziębienie: kaszlę i boli mnie głowa.*
(Ho un raffreddore: tossisco e mi fa male la testa.)
- Szef:** *Dobrze, proszę odpocząć. Wracaj do zdrowia!*
(Va bene, si riposi. Guarisca presto!)

1. Dlaczego pracownik dzwoni do szefa?

---

6. Esercitatevi in coppia o con il vostro insegnante. (QR: IA+)

1. Jesteś w przychodni. Lekarz pyta: „Co panu/pani jest?” Odpowiedz krótko i powiedz, jakie masz objawy. (Użyj: przeziębienie, katar, kaszel)

2. Jesteś u lekarza. Lekarz pyta, gdzie boli. Powiedz, co boli i jak bardzo. (Użyj: boli mnie..., ból głowy, ból gardła)

7. Scrittura: WhatsApp (QR: IA+)

Cześć! Tu Marta z biura.

O **10:30** mamy krótkie spotkanie z zespołem. Czy będziesz dziś w pracy? Wczoraj mówiłeś/mówiłaś, że źle się czujesz.

Jeśli jesteś **chory/chora**, daj znać, co Ci jest (np. **gorączka, kaszel, katar**) i czy chcesz **zadzwoić** na 5 minut.

Scrivi una risposta appropriata: *Dziś nie przyjdę do pracy, bo jestem chory/chora. / Mam gorączkę i kaszel / Mam katar i ból głowy. / Mogę zadzwonić o ... / Nie mogę dziś mówić, ale jutro mogę.*

Verbi importanti

Chorować (ammalarsi)

Czas teraźniejszy

ja	choruję
ty	chorujesz
on/ona/ono	choruje
my	chorujemy
wy	chorujecie
oni/one	chorują

Kaszeć (tossire)

Czas teraźniejszy

kaszlę
kaszlesz
kaszle
kaszlemy
kaszlecie
kaszlą